

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11),, како и врз основа на член 30 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14 и 116/14) министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по англиски јазик за VIII одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

АДАПТИРАНА
НАСТАВНА ПРОГРАМА
ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО
ОШТЕТЕН СЛУХ

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје, август 2014

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ВОВЕД

Предметот англиски јазик, како прв странски јазик е застапен во наставниот план за деветтгодишно основно образование на ученици со оштетен слух во вториот и третиот развоен период почнувајќи од четврто одделение па се до крајот на деветтото одделение.

Застапеноста на предметот во наставниот план за деветтгодишното основно образование се должи на современите тенденции во образовните системи на повеќето земји од Европската унија, каде што на изучувањето на првиот странски јазик му е посветено посебно внимание.

Современата настава по странски јазици за учениците со оштетен слух од 9 до 14 години ја определуваат широко сфатената цел за писмени комуникациски компетенции на странскиот јазик проширени со социокултурни и интеркултурни компетенции. Наставата е усмерена на ученикот како субјект на наставниот процес, неговиот когнитивен-афективно-социјален развој односно на развојот на неговата самостојност во учењето и стекнување на стратегии на учење како основа за доживотно учење.

Предметот англиски јазик во осмо одделение се изучува со 3 (три) часа неделно, односно 108 часови годишно и истиот има статус на задолжителен предмет.

Појдовни основи за изготвувањето на наставните програми за VIII (осмо) одделение во основното деветтгодишно образование се:

- Програмскиот документ *Концепција за девееигодишно основно образование* (содржини и организација на воспитно-образовната дејност) од 2007 година и
- *Заедничката евройска референйна рамка за јазициите* (теориските основи и целите на современата настава по странските јазици и нивоата на компетенции за комуникативна употреба на странскиот јазик).¹

---

¹ Како ориентација во однос на нивоата на јазчни компетенции кои учениците би требало да ги постигнат на крајот на поедини воспитно-образовни периоди на основното образование се земено во предвид насоките од *Заедничката евройска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик: Во подрачјето на елементарно ниво тоа се нивоата А1 (подготвително ниво/Breakthrough) и А2 (темелно ниво/Way stage), во подрачјето на самостојно користење на јазикот нивоата Б1 (преодно ниво/Threshold) и Б2 (самостојно ниво/Vantage) и во подрачјето на компетентно користење на јазикот ниво Ц1 (напредно ниво/Effective Operational Proficiency) и Ц2 (највисоко ниво/Mastery).

Во условите на учење на англискиот јазик во Република Македонија учениците после првите три години на учење на англиски јазик (од 1-3 одделение) можат делумно да го постигнат нивото А1 (подготвително ниво), после следните три години на учење на англискиот јазик (4-6 одделение) можат целосно да го постигнат нивото А1 (подготвително ниво) и можат делумно да го постигнат нивото А2 (темелно ниво), а после 9 години на учење (по завршувањето на IX.одделение) можат целосно да го постигнат нивото А2 (темелно ниво). Постигнувањето на компетенциите согласно наведените нивоа ќе бидат прикажани преку очекуваните резултати во програмата за деветтото одделение.

2. ОПШТИ ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД (VII-IX ОДДЕЛЕНИЕ)

- да се стекнат со одреден фонд на лексички единици за рецептивно и продуктивно служење со јазикот, согласно развојниот период на учениците;
  - да се развиваат способностите за глобално и селективно разбирање на текстови со позната и помалку позната тематика;
  - да стекнуваат одреден лингвистички и социолонгвистички фонд на знаења и способности што ќе им овозможат да го користат во најразлични комуникативни ситуации;
  - да се оспособат учениците да читаат куси едноставни искази за идентификување конкретни и глобални информации;
  - да се оспособат да пишуваат куси едноставни искази со правилна употреба на интерпункциските знаци;
  - да се воведат во некои елементи од културата на земјите чиј јазик се изучува и воопшто во други култури, во согласност со нивната возраст (развојниот период)
-

3.ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ЗА VIII ОДДЕЛЕНИЕ:

Ученикот/ученичката:

- да се оспособи визуелно да препознава нови зборови и куси искази и да го разбере нивното значење
- да може писмено да репродуцира и продуцира зборови и едноставни јазични искази
- да се оспособи да чита куси текстови за идентификување конкретни и глобални информации
- да се оспособи да пишува едноставни јазични искази и куси текстови со правилна употреба на интерпункциските знаци
- да се здобијат со знаења за други култури

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Компонента 1. ЛЕКСИЧКИ ЕДИНИЦИ ²			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
- да го разбере значењето на лексичките единици, да ги репродуцира и да ги употребува во соодветни ситуации.	Младиот човек во семејството и општественото опкружување	For the summer holiday we usually visit our relatives in Ohrid. Smoking and drinking are very bad for your health.	Активности од типот водење гестикулативен разговор околу најчестите проблеми кои ги засегаат младите, однесувањето на младите и нивниот избор за понатамошно школување.
	Моите доживувања и фантазија	I have been to London. Tourists will stay in hotels on the moon.	Активности од типот водење гестикулативен разговор за сопствени доживувања и авантури, читање раскази, делови од романи за деца, пишување писмени вежби на дадена тема и др.
	Учиме странски јазици	Tom is going to study English in America.	Активности од типот водење гестикулативен разговор на тема важноста на учењето странски јазици, пополнување прашалници “Which foreign languages do you want to study?” , и др.
	Чувства и емоции	She is very happy when she speaks with Tom. He is very sad because he lost his dog.	Активности од типот на вежби (писмено изразување), “How do you feel when...”, прашања и одговори, подржано со слики и цртежи.

² При обработка на новиот лексички материјал не треба да се воведуваат повеќе од 2-3 нови лексички единици по наставен час. Лексичкиот материјал sukcesивно се проширува и се повторува.

	Држави од англиското говорно подрачје и познати личности во светот	Australia is an island continent. He was famous writer, movie star, composer...	Активности од типот на вежби со поврзување на слики од градови и нивните знаменитости. Запознавање со културата и традицијата како и значајни личности од земјите на англиското говорно подрачје преку слики, илустрации, разгледници, видео презентации, туристички брошури, игри од типот <i>Hangman</i> и др.
	Празници	Happy New Year! Merry Christmas! Happy Easter! Happy Halloween! Happy Valentine's Day!....	Активности од типот изработка на честитки за одредени празници, изработка на маски, пишување на едноставни поеми <i>Simple poems</i> , <i>Fancy Dress Party</i> и сл.

Компонента 2. ГРАМАТИЧКИ СТРУКТУРИ³			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
- да може да ги препознава, разбира и правилно да ги употребува повратните заменки (Reflexives)	Повратни заменки (Reflexives)	I hurt myself.	Активностите и методите кои ги сугерираме можат да се применат во сите наведени содржини во граматиката согласно барањата за изучување на граматичките структури. Активности кои се сугерираат за реализација на содржините од граматиката се следните: - вежби со користење на илустрации, флеш карти и постери; - активности од типот пополнување на празни места во реченицата; - писмено искажување на поимите, илустрации под кои стојат соодветните поими;
- да може да ги препознава, разбира и правилно да ги употребува неопределените заменки (Indefinite Pronouns)	Неопределените заменки (Indefinite Pronouns)	Something (anything, nothing, everything) Somebody (anybody, nobody, everybody)	
- да може да го препознава, разбира и правилно да го употребува определениот член (Definite Article) со: семејства, пред одредени географски поими	Определениот член (Definite Article)	The Shallson family The Mississippi river The Baltic sea	
- да го препознава, разбира и употребува Past Simple Tense кај правилните глаголи во сите три форми	Past Simple Tense кај правилните глаголи во сите три форми	I watched TV yesterday. Did I watch TV yesterday? I didn't watch TV yesterday.	
- да го препознава, разбира и правилно да го употребува Used to (за искажување навики од минатото)	Used to (навики од минатото)	I used to play with dolls when I was six.	

³ Граматичките структури никогаш не се толкуваат експлицитно, туку нив учениците ги усвојуваат глобално во предложени јазични структури.

- да ја препознава, разбира и употребува формата на Past Simple Tense кај неправилните глаголи во сите три форми	Past Simple Tense кај неправилните глаголи во сите три форми	I broke the vase. Did you break the vase? I didn't break the vase.	
- да ја препознава, разбира и употребува формата на Past Continuous Tense во сите три форми	Past Continuous Tense	Tom was playing football yesterday. Was Tom playing football yesterday? Tom wasn't playing football yesterday.	
- правилно да ја разбере и применува формата за степенување на повеќе сложните и неправилните придавки	Степенување на повеќе сложните и неправилните придавки	beautiful-more beautiful- the most beautiful good-better-the best	
- да може да ја препознава, разбира и употребува формата на помошниот глагол Will за искажување идни дејствија	Идно време (will)	I will clean the table.	
- да ги разбере и употребува условните реченици од прв тип (I Conditional)	Условни реченици од прв тип (I Conditional)	If there is snow we will go skiing.	

Компонента 3. ЈАЗИЧНИ ФУНКЦИИ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- да може да води едноставна писмена комуникација во соодветни ситуации со примена на јазичните функции на ова ниво на изучување на јазикот, односно блиски на неговата возраст</p>	Искажување минати дејства	I broke the vase.	<p>Активности од типот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - игри во двојки; - работа во групи; - вежби со користење мимики, пантомими и драматизации; - вежби со користење на илустрации, флеш карти и постери; - разни игри од типот <i>just a minute</i>, <i>taboo</i>, <i>pictionary</i>, <i>tic-tac-toe</i>, <i>domino</i>, <i>chain games</i>, <i>guessing games</i>, <i>memory games</i> etc. - Вежби од типот <i>describe and draw</i>, <i>pyramid discussions</i>, <i>surveys</i>, <i>general knowledge questions</i>.
	Искажување идни дејствја	We will go on holiday.	
	Споредување предмети и лица	Lana is the most beautiful girl in the class.	
	Изразување условеност	If the weather is sunny, we will go on holiday.	
	Искажување мислење	I think that my country is very rich.	
	Изразување желба	I would like to have a pet.	
	Нудење помош	There is a lot of work here. I'll help you with this.	
	Распрашување за цена	How much is this chocolate?	
Искажување искуства	I have never been to India.		

	Сложување и несложување.	I don't agree with you. I think that you are absolutely right.	
	Искажување изненадување	Yes! I won the lottery!	
	Искажување сочувство	I'm sorry you didn't get the medal.	
	Искажување сеќавање од детството	I used to play with grass and mud when I was a child.	
	Искажување квантитет	The coffee is too hot.	

Компонента 4. СЛУШАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ *			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ ученичката:			
- да може да го разбере значењето на лексичките единици предвидени за изучување на оваа возраст	Лексичка единица	English, French, German.... afraid, angry, happy.... scientist, writer, poet... Christmas, New Year, Halloween, Valentine's Day	Невербално реагирање на говорен поттик, слики, постери, флеш карти ; игри од типот <i>Information gap, hangman, words from words, Guess the words</i> ; песни (пр. <i>We Wish You a Merry Christmas, Jingle Bells</i>); римвалки и сл.
- да може да разбере едноставни куси искази	Едноставни куси искази	She studies English. Girls all over the world like to wear make up. She is happy because she won the first prize. Shakespeare was famous writer.	Вежби од типот на соодветно реагирање на слушнати искази (од аудиозапис или од наставникот, на пр.: движење на телото, мимика); невербално реагирање на инструкција/ исказ од наставникот и сл.
- глобално и селективно да може да разбере текстови со позната и помалку позната тематика	Кратки текстови	My favorite movie is "The Titanic ". It's a film about the biggest ship which sank in the sea, and a love story about two people who met for the first time	Активности од типот на заокружување на конкретни информации (повеќечлен избор) и сл.

* Оние ученици кои имаат остатоци на слухот доволни за да се развие елементарно ниво на комуникација треба да се поттикнуваат на слушање и изговарање на сите поединечни лексички единици.

Компонента 5. ГОВОРЕЊЕ*			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
-правилно да ги изговара и соодветно да ги применува лексичките единици во едноставни куси искази предвидени за ова ниво за изучување на јазикот во рамките на предвидените јазични функции и граматички структури.	Репродукција и продукција на искази со правилен изговор во соодветни говорни ситуации	My friend and I went shopping in the city mall yesterday. Do you want something?	Активности од типот на вербално репродуцирање и продуцирање на посложени исказни реченици преку: играње по улоги (по можност проследено со движења) , учество во посложени дијалогски ситуации, драмски изведби и опишување на дадени ситуации, раскажување приказни како потврда за усвоеност на лексиката и структурите.
	Кратки описи на дадена тема	My favorite book is “Oliver Twist”. The writer’s name is Charles Dickens. I like this book because...	
	Дијалози на теми релевантни на возраста и интересите на учениците	Do you know who sings this song? Yes, the singer is Justin Bieber. He is a Canadian singer-song writer.	
	Изразување чувства и емоции	Why are you so happy today? I met a nice girl.	

* Оние ученици кои имаат остатоци на слухот доволни за да се развие елементарно ниво на комуникација треба да се поттикнуваат на слушање и изговарање на сите поединечни лексички единици.

Компонента 6. ЧИТАЊЕ СО РАЗБИРАЊЕ

Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- да чита за идентификување конкретни информации во даден текст.</p> <p>- да може да ја препознае главната идеја во познат текст</p>	<p>Куси текстови</p> <p>Куси текстови</p>	<p>Justin Bieber is a famous <u>pop singer</u> . He had a concert <u>last night</u> and sang all his songs. There were <u>10.000,00 people</u> at the concert. The concert <u>lasted three hours</u>.....</p> <p><u>They are opening a new shopping center</u>. It is in the center... (main idea)</p>	<p>Активности од типот на читање текстови од списнија и сл за идентификување на конкретни активности (вежби од типот на повеќечлен избор, T/F вежби и др.)</p> <p>Вежби од типот на читање за глобално разбирање преку активности од типот на повеќечлен избор, T/F вежби, Guessing game исл. (видно или брајово писмо)</p>

Компонента 7. ПИШУВАЊЕ			
Цели	Содржини	Примери	Активности и методи
Ученикот/ученичката:			
<p>- да пишува честитки за празници, куси пораки на разгледници</p> <p>- писмено да поставува прашања за прочитан текст и да одговара на истите</p> <p>- да пишува куси искази (состави) на посочена или замислена тема со правилна употреба на интерпукциските знаци</p> <p>- да пишува куси искази (состави) заради барање или пренесување лични информации, чувства, мислења и опишувања.</p>	<p>Куси состави (кратка порака, писмо, опис, честитка и сл)</p> <p>Едноставни реченици, пораки, куси описи</p> <p>Куси описи (место на чивеење и училиште)</p> <p>Куси состави (кратка порака, писмо, опис, честитка, покана и сл)</p>	<p>Dear Ana, I'm having a great time in the camp, and I met a lot of new friends here. And the weather is very nice too. I wish you were here. Love, Your friend Mary.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Dear Eli, I would like to invite you to my birthday party, on Friday evening. The party will be in my house. I hope that you will come and have a great time. Mila</p>	<p>Вежби од типот на дополнување на зборови со испуштени букви (игра од типот <i>Ханџман</i>); вежби со пишување на своето име; игра од типот составување на едноставни зборови од дадени букви со измешан редослед; пишување на зборови по дадени слики, и сл. ; пополнување на текст со зборови кои недостасуваат според упатства за пишување куси реченици; пополнување на текст со зборови кои недостасуваат според упатства за пишување куси реченици; ставање зборови во правилен ред во една реченица и сл. Пишување честитки, пораки на разгледници, е-меил пораки; пополнување формулари со лични податоци; самостојно и заедничко осмислување на текстови за слики и изработка на одделенски весник или постер; самостојна изработка на тематски постери и др.</p>

Компонента 8. Култура

Содржините од Култура се застапени во сите компоненти во изучувањето на јазикот, односно не се изучуваат изолирано како посебна компонента.

Целта е да се создаде сензибилизација за воочување на културолошките разлики и сличности како основа за развивање на толеранција и емпатија кон другиот и различниот (на пр., преку имиња, празници, модели на културно однесување, обраќање, честитање празници, активности во врска со празниците, имиња на всениците во англиските говорни подрачја, некои типични презимиња, имиња на улици и плоштади, распоред на дневните и седмичните активности, слободно време, пазарење, храна, песни, комуникативни модели, паралингвистички елементи и др.), Учениците се запознаваат со делови од историјата на земјите од англиското говорно подрачје, големите градови и нивните културни знаменитости. Мали прослави за одбележување на Денот на благодарноста (Thanksgiving), Божик, Априлијада, Велигден и сл.

Целта е да се стекнат интеркултурни компетенции за однесување имајќи ги во предвид културните разлики; создавање чувство за воочување на културните разлики низ учењето и воспитувањето и социјализација на содржините како основа за развивање почит кон другите луѓе и различните работи. Во пристапот на наставните содржини и теми, како и културолошките, воспитните и социолошките, треба да се води сметка за однесувањето во различни култури, обработка на содржини коишто овозможуваат споредба и социјализација на македонската култура со другите култури.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Планирањето и реализацијата на наставата за учениците со оштетен слух се одвива како и за останатите ученици, но при реализација се применуваат специфични нагледни средства и помагала, како слушни апарати, радио со трансмитер и ресивер (за пригушување на позадинска бучава и ехо), специјално озвучувањње на училната и микрофон и сл.

При работа со учениците со оштетен слух најголем акцент треба да се стави на максимална визуелизација на наставата. Употребата на компјуер и интернет, како и визуелните наставни помагала се од особена важност при реализирање на поставените цели и усвојување на програмата.

Наставникот треба да биде креативен во својата работа преку што успешно и соодветно би му ја пренел наставната материја на ученикот со оштетен слух. Кај учениците кои неможат во целост да ја совладаат наставната материја, наставникот треба да примени индивидуален пристап, диференцирање на целите и задачите во наставната програма, дозирање на содржините како истите би соодветствувале на потребите и можностите на ученикот.

- НАПОМЕНА ЗА НАЧИНОТ НА ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Во планирањето на наставата за осмо одделение предвид се земени содржините во наставните програми по другите предмети кои се изучуваат во осмо одделение, односно почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување по однос на целите и содржините со акцент на интегрирано поврзување со содржини од мајчиниот јазик.

Во наставната програма е дадено ориентационо планирање на наставните часови по наставни теми и целини. Сепак, наставниот кадар треба самостојно да го планира часовниот фонд за целосно и успешно реализирање на поставените цели од програмата.

Составот на учениците во паралелките во посебните училишта и во посебните паралелки при редовните основни училишта е изразито хетероген заради што наставникот треба да практикува строго диференциран и индивидуализиран пристап во рамките на реализацијата на наставата. Ваквиот приод е во функција на индивидуалните специфични потреби што секако ќе резултира со развивање на индивидуалните потенцијали и максимални академски постигнувања на учениците со оштетен слух.

Во контекст на ова наставниците кои ја реализираат наставата треба да:

- да се обидат при изготвувањето на планирањето да планираат исти содржини, цели и активности за целата паралелка (доколку индивидуалните карактеристики, можности и способности на учениците во паралелката го дозволува тоа)

- За учениците чиј степен и попреченост не дозволува следење на планираните цели, содржини и активности, наставникот треба да планира парцијална партиципација во рамките на целите, содржините и активностите кои се реализираат во паралелката.

- доколку видот и степенот на попреченост е многу сериозен наставникот пристапува кон изготвување на интерен индивидуален образовен план во рамките на адаптираните наставни програми (при изготвувањето на ИОП наставникот може да

користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години). Кога наставникот во ИОП користи наставни содржини и цели и од наставните програми од претходните учебни години, треба да ги наведе одделението, содржините како и целта на нивното повторно обработување.

-Оние ученици кои имаат остатоци на слухот доволни за да се развие елементарно ниво на комуникација треба да се поттикнуваат на изговарање на сите поединечни лексички единици.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички систем;
- пакет прирачен материјал за наставникот (флеш-карти, постери и др.);
- касетофони/касети со песни; компјутер со соодветен софтвер; ЦД-РОМ, ТВ со ДВД;
- други извори на учење во непосредната околина - предмети во просторијата каде се изучува англискиот јазик;
- Интернет пристап, образовни софтвери;
- списанија за наставникот.
- слушни апарати

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следење на постигањата на учениците

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот,.

Битно е поголем акцент да се стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. Важно е секој напредок да се награди соодветно, бидејќи на младите ученици им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна пофалба или позитивна реакција изразена преку гест или мимика или, пак, со насмевка од страна на наставникот, нацртан цвет и сл.

Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со 6 оценки во текот на учебната година (3 оценки во првото и 3 во второто полугодие). Во секое полугодие, 1 оценка од вкупно 3 ќе се базира на тест, а другите 2 ќе се базираат на усни, комуникативни проверки (односно од активността на часот). Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште во почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од писмените работи/тестови, оценките од активности на час, изработка домашни задачи. Со цел на родителите да им се овозможи увид во напредувањето на нивните деца и во нивниот процес на учење пожелно е да се воведат *Европскиот јазично портфолио* кое допринесува учениците да ја развијат свеста како учесници во наставниот процес. Портфолиото ги води кон сфаќањето на учењето како процес на стекнување на знаења и вештини во кој активно учествуваат. Притоа ги поттикнува на размислување за успешните стратегии на учење, за проценка на постигнатите знаења и вештини како и за индивидуалните желби и планови за напредување и учење на странскиот јазик.

На крајот на осмото одделение учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка. Последиците за ученикот во случај на неуспех ќе бидат во согласност со општата регулатива за основното образование во Република Македонија.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за седмо одделение треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за седмо одделение.

Се препорачува, заради полесен визуелен контакт помеѓу учениците, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата U, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при драматизација).

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по англиски јазик и литература - наставна насока, VII¹ со дополнителна дефектолошка дообразба.
- Завршени студии по англиски јазик и книжевност, VII¹ со дополнителна дефектолошка дообразба.
- Завршени двопредметни студии по македонски и англиски јазик, VII¹ со дополнителна дефектолошка дообразба.
- Завршени студии по англиски јазик и литература - друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на соодветен факултет, VII¹ со дополнителна дефектолошка дообразба.

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Адаптираната наставната програма по англиски јазик за VIII одделение на деветгодишното основно образование за учениците со оштетен слух во посебните училишта и посебните паралелки во основните училишта, врз основа на утврдената соодветна наставна програма за деветгодишно основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Бр.11-15587/1
29.09.2014 година

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор м-р Зора Бушовска, советник
Контролирал: Трајче Ѓорѓиевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор

